

สถานการณ์การลักลอบขนเงินสด สกุลเงินต่างประเทศเข้ามายังประเทศไทย

บทความโดย

นายปรกรณ์ ปิติกุลตั้ง

ผู้อำนวยการส่วนบริการศุลกากร 1 สำนักงานศุลกากรท่าเรือกรุงเทพ

อาชญากรรมข้ามชาติและการฟอกเงิน

ในสถานการณ์ปัญหาด้านความมั่นคงของโลกนั้น อาชญากรรมข้ามชาติกำลังเป็นปัญหาที่ทุกประเทศต่างให้ความสำคัญซึ่งนับวันจะมีแนวโน้มทวีความรุนแรงและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น สาเหตุหลักเนื่องมาจากการพัฒนาเทคโนโลยี การติดต่อสื่อสารและคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงข้ามพรมแดนที่มีความสะดวกรวดเร็ว รวมไปถึงระบบเศรษฐกิจและการเมืองที่เปิดกว้างมากขึ้น และปัญหาที่เป็นสิ่งควบคู่กับการก่ออาชญากรรมอย่างหลีกเลี่ยงมิได้คือ การฟอกเงิน หรือ Money laundering คือการนำเงินจากการก่ออาชญากรรมมาผ่านกระบวนการ หรือวิธีการในการทำให้เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยไม่ถูกต้องเหล่านั้น เสมือนได้มาโดยถูกต้อง โดยชอบด้วยกฎหมาย หรือโดยสุจริต เป็นการหาวิธีการหรือเทคนิคของการกลบเกลื่อนร่องรอยความไม่ถูกต้องของเงินที่ได้มา ซึ่งอาชญากรนิยมนำเงินเข้ามาฟอกในระบบโดยนำเข้าสู่ระบบธนาคาร ซื้อสินทรัพย์ รวมถึงนำมาลงทุนตั้งบริษัท บังหน้าเพื่อฟอกเงิน เป็นต้น เมื่อกล่าวถึงเหตุผลของการฟอกเงิน มีเหตุผลหลายประการที่อาชญากรคิดจะก่ออาชญากรรมเรื่องการฟอกเงิน เช่น การหลบเลี่ยงการถูกดำเนินคดี การนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาไปแสวงหาประโยชน์ การหลบเลี่ยงการถูกยึดอายัดต่าง ๆ การหลบเลี่ยงภาษี สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นเหตุผลหรือมูลเหตุจูงใจของการกระทำความผิดทั้งสิ้น

ประเทศไทยนับได้ว่าเป็นศูนย์กลางทางการค้าการลงทุน การท่องเที่ยวและเป็นเส้นทางในการคมนาคมขนส่งที่สำคัญประเทศหนึ่งในภูมิภาคอาเซียน ส่งผลให้มีการเดินทางเข้า-ออกประเทศของชาวต่างชาติ เป็นจำนวนมาก ทำให้ประเทศไทยมีความเสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรมโดยกลุ่มต่างชาติ ที่จะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงของประเทศ

ทำไมถึงต้องสำแดงเงิน?

ในปัจจุบันมีเทคโนโลยีและผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่อำนวยความสะดวกในการโอนเงินระหว่างประเทศ ได้แก่ 1) ระบบ SWIFT 2) ระบบ Money Transfer Operators (MTOs) เช่น Western Union, MoneyGram, Wise 3) ระบบ Mobile Payment Application เช่น Paypal, Venmo, Skrill รวมไปถึง 4) เทคโนโลยี Blockchain ผ่านทาง Cryptocurrency wallet แต่วิธีการดังกล่าวอย่างน้อยในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง มีการทำธุรกรรมผ่านสถาบันการเงินหรือผู้ให้บริการทางการเงินที่อยู่ในการกำกับดูแลของหน่วยงานรัฐบาล ทำให้สามารถติดตามร่องรอยทางอิเล็กทรอนิกส์หรือเส้นทางการเงินได้ง่าย ด้วยเหตุนี้ นักฟอกเงินและอาชญากรจึงหลีกเลี่ยงวิธีการดังกล่าวโดยหันมาใช้บริการขนเงินสดข้ามแดน ซึ่งเป็นวิธีที่ตรวจสอบที่มาของเงินและติดตามเส้นทางการเงินได้ยากกว่าการทำธุรกรรมผ่านทางบัญชีธนาคารหรือสถาบันการเงิน

ดังนั้น หนึ่งในมาตรการของรัฐที่จะสามารถป้องกันการลักลอบขนเงินสดสกุลเงินต่างประเทศเข้ามายังประเทศไทยโดยมิให้เกิดการฟอกเงินหรือนำมาใช้เกี่ยวกับอาชญากรรมได้คือ การตรวจสอบเงินสดสกุลเงินต่างประเทศที่บุคคลนำเข้ามายังประเทศโดยหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) และกรมศุลกากร โดยบุคคลที่เดินทางเข้ามาในหรือออกนอกประเทศไทยนั้น หากมีเงินสดสกุลเงินต่างประเทศมูลค่าเกินกว่า 15,000 ดอลลาร์สหรัฐหรือเทียบเท่า จะต้องนำเงินสดเหล่านั้นไปสำแดงต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากร เพื่อนำข้อมูลการสำแดงดังกล่าวส่งไปยัง ปปง. เพื่อตรวจสอบการขนเงินสดข้ามแดนที่มีความเสี่ยงในการถูกนำไปใช้เป็นช่องทางการฟอกเงินผ่านระบบ Electronic Cross Border Cash Transaction Report System หรือ ECB

นอกจากนี้ ในกรณีของเงินสดสกุลบาท สามารถนำติดตัวออกไปยังต่างประเทศได้ครั้งละไม่เกิน 50,000 บาท (แต่หากเป็นประเทศที่มีพรมแดนติดกับประเทศไทย ได้แก่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ มาเลเซีย รวมทั้งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และสาธารณรัฐประชาชนจีน (เฉพาะมณฑลยูนนาน) สามารถนำเงินสกุลบาทติดตัวออกไปได้ ไม่เกิน 2,000,000 บาท) หากเกินกว่าที่กำหนดจะต้องขออนุญาตจากเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ทั้งนี้ หากนำติดตัวเข้ามาในหรือออกไปนอกประเทศไทยเกินกว่า 450,000 บาท จะต้องสำแดงรายการเงินตราไทยนั้นต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากร ณ ขณะผ่านด่านศุลกากร

การแจ้งรายการ	
เงินบาท	เงินบาทที่เป็นธนบัตรหรือเหรียญกษาปณ์ที่มีมูลค่ารวมกันเกินกว่า 450,000 บาท
เงินตราต่างประเทศ	เงินตราต่างประเทศที่เป็นธนบัตรหรือเหรียญกษาปณ์อันมีมูลค่ารวมกันเกินกว่า 15,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือเทียบเท่า
ตราสารเปลี่ยนมือ ที่ไม่ระบุชื่อผู้รับเงิน และไม่มีข้อกำหนดห้ามเปลี่ยนมือ เช่น ตั๋วแลกเงิน / ตั๋วสัญญาใช้เงิน / เช็ค	❖ ตราสารเปลี่ยนมือที่ระบุจำนวนเงินเป็นเงินบาทอันมีมูลค่ารวมกันเกินกว่า 450,000 บาท ❖ ตราสารเปลี่ยนมือที่ระบุจำนวนเงินเป็นเงินตราต่างประเทศ อันมีมูลค่ารวมกันเกินกว่า 15,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือเทียบเท่า
เงินบาท เงินตราต่างประเทศ หรือตราสารเปลี่ยนมือ	เงินบาท เงินตราต่างประเทศ หรือตราสารเปลี่ยนมือซึ่งเมื่อรวมกันแล้วมีมูลค่าเกินกว่า 450,000 บาท หรือเทียบเท่า

การขออนุญาต	
เงินบาท ที่มีมูลค่าเกินกว่า 2,000,000 บาท	ส่งหรือนำออกไปยังสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐประชาชนจีน (เฉพาะมณฑลยูนนาน) และประเทศที่มีพรมแดนติดประเทศไทย (สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า และมาเลเซีย)
เงินบาท ที่มีมูลค่าเกินกว่า 50,000 บาท	ส่งหรือนำออกไปยังประเทศอื่นนอกเหนือจากที่ระบุข้างต้น

บทบาทของกรมศุลกากรต่อการป้องกันและปราบปราม

ที่ผ่านมา กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง ในฐานะหน้าด่านในการตรวจสอบสิ่งของที่น่าเข้ามาในหรือส่งออกนอกประเทศไทย มีบทบาทสำคัญในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบขนเงินสดเข้ามาในประเทศอันจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยของสังคม ตามวิสัยทัศน์ของกรมศุลกากรคือ “องค์กรศุลกากรชั้นนำ ที่มุ่งส่งเสริมความยั่งยืนของเศรษฐกิจและความปลอดภัยของสังคม ด้วยนวัตกรรมและบริการที่เป็นเลิศ” โดยมุ่งเน้นการป้องกันและปราบปรามผู้ที่ลักลอบขนเงินสดเข้ามาโดยไม่สำแดงต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากรตามช่องทางต่าง ๆ อาทิ ทางท่าอากาศยาน ทางบกผ่านทางพรมแดน และช่องทางธรรมชาติ หรือทางเรือ เป็นต้น

จากข้อมูลของ ปปง. พบว่า ในปี พ.ศ. 2566 จำนวนเงินสดที่ขนข้ามแดนตามด่านศุลกากรมากที่สุดอันดับ 1 คือ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ รวมจำนวนเงินเท่ากับ 2,094,765,788 ดอลลาร์สหรัฐ (หรือประมาณ 77,000 ล้านบาท) จากจำนวนเงินทั้งหมดจากด่านศุลกากร 23 แห่งทั่วประเทศเท่ากับ 3,662,519,186 ดอลลาร์สหรัฐ (หรือประมาณ 135,000 ล้านบาท) คิดเป็นร้อยละ 57 ของเงินสดที่ขนข้ามแดนมาทั้งหมด ซึ่งกล่าวได้ว่า ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ เป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบขนเงินสดเข้ามาโดยไม่สำแดงต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากร

สำนักงานศุลกากรตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ เป็นหน่วยงานในสังกัดกรมศุลกากร มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบสิ่งของที่ผู้โดยสารนำติดตัวเข้ามา หรือออกไปนอกประเทศผ่านทางอากาศยาน โดยในปัจจุบัน จำนวนผู้โดยสารเดินทางเข้ามาในประเทศไทยผ่านทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิโดยเฉลี่ยมากถึง 60,000 – 70,000 คนต่อวัน เจ้าหน้าที่ศุลกากรจึงจะต้องนำเทคโนโลยีมาใช้ในการตรวจสอบเพื่อรองรับจำนวนผู้โดยสารที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในอนาคต

การดำเนินคดีกับผู้ลักลอบนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาโดยไม่สำแดงต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากร

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (ตุลาคม 2565 - กันยายน 2566) สำนักงานศุลกากรตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิได้จับกุมและดำเนินคดีกับผู้ลักลอบนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาโดยไม่สำแดงต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากรทั้งหมด 25 ราย รวมทุกสกุลเงินคิดเป็นเงินบาทไทยจำนวนทั้งสิ้น 117,398,057 บาท แยกตามสัญชาติและประเทศต้นทางได้ดังนี้

แยกตามสัญชาติ

สัญชาติ	จำนวนราย	คิดเป็นร้อยละ	มูลค่า (ล้านบาท)	คิดเป็นร้อยละ
อินเดีย	16	64	47.34	40
ไทย	3	12	40.15	34
ญี่ปุ่น	3	12	8.67	7
ภูฏาน	1	4	15.57	14
กานา	1	4	3.90	3
จีน	1	4	1.76	2

แยกตามประเทศต้นทาง

ต้นทาง	จำนวนราย	คิดเป็นร้อยละ	มูลค่า (ล้านบาท)	คิดเป็นร้อยละ
อินเดีย	16	64	47.74	41
ญี่ปุ่น	3	12	8.67	7
จีน	2	8	2.81	2
สหรัฐอเมริกา	1	4	37.00	32
ภูฏาน	1	4	15.57	13
กาตาร์	1	4	3.90	3
ฮ่องกง	1	4	1.70	2

หากเจ้าหน้าที่ศุลกากรตรวจพบว่าผู้โดยสารมีเงินสดสกุลเงินต่างประเทศนำเข้ามาเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดและไม่ไปสำแดงต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากร จะมีความผิดตามมาตรา 242 และมาตรา 252 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ความผิดฐานส่งหรือนำเงินตรา เงินตราต่างประเทศ หรือตราสารเปลี่ยนมือออกไปนอกหรือนำเข้ามาในประเทศ โดยไม่แจ้งรายการเกี่ยวกับเงินตรา เงินตราต่างประเทศ หรือตราสารเปลี่ยนมือนั้นต่อพนักงานศุลกากร อันเป็นการฝ่าฝืนหรือละเลย ไม่ปฏิบัติตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน (ฉบับที่ 6) ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560 ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ เกี่ยวกับการส่งหรือนำเงินตรา เงินตราต่างประเทศ หรือตราสารเปลี่ยนมือออกไปนอกหรือเข้ามา ในประเทศ พ.ศ. 2559 ลงวันที่ 22 ธันวาคม 2559 ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุม การแลกเปลี่ยนเงิน พุทธศักราช 2484 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559

ความผิดตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ดังกล่าว เป็นคดีอาญาซึ่งทำความตกลง ระงับคดีในชั้นศุลกากรได้ โดยในปัจจุบันกรมศุลกากรได้กำหนดเกณฑ์การเปรียบเทียบงดการฟ้องร้องไว้ ซึ่งกำหนดให้ชำระค่าปรับแบ่งเป็น 2 กรณีได้แก่

1. ชำระค่าปรับร้อยละ 10 ของจำนวนเงินที่นำเข้ามา กรณีจำนวนเงินรวมกันคิดเป็นเงิน ไทยไม่เกิน 2 ล้านบาท หรือ
2. ชำระค่าปรับร้อยละ 20 ของจำนวนเงินที่นำเข้ามา กรณีจำนวนเงินรวมกันคิดเป็นเงิน ไทยเกินกว่า 2 ล้านบาท

ทั้งนี้ กรมศุลกากรจะต้องประสานแจ้งการจับกุมไปยังสำนักงานป้องกันและปราบปราม การฟอกเงินและสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเพื่อดำเนินการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

จากการจับกุมผู้โดยสารที่นำเงินตราต่างประเทศเข้ามาโดยไม่สำแดงดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า กรมศุลกากรได้เข้มงวดกวดขันในการป้องกันและปราบปรามการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาใน ราชอาณาจักรโดยมิชอบด้วยกฎหมาย เพื่อเป็นการตัดวงจรการฟอกเงิน และช่วยให้การป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงินเกิดผลสัมฤทธิ์ อันจะเป็นการปกป้องสังคมให้ปลอดภัย และสอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ของกรมศุลกากร